

Projekt

UCHWAŁA NR .....

RADY MIEJSKIEJ W OLECKU

z dnia ..... 2015 r.

w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Usług Edukacyjnych w Gminie Olecko na lata 2015 – 2020

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz. 1515) Rada Miejska w Olecku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Rozwoju Usług Edukacyjnych w Gminie Olecko na lata 2015-2020 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Karol Sobczak

**PROGRAM ROZWOJU USŁUG EDUKACYJNYCH
W GMINIE OLECKO W LATACH 2015-2020**

**JAKO INSTRUMENT
PODNOSZENIA JAKOŚCI, EFEKTYWNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI TYCH USŁUG**

Olecko 2015r.

Spis treści:

I. Wstęp	3
II. Podstawy konstrukcji programu - odniesienie do dokumentów strategicznych	4
I.1. Krajowe dokumenty strategiczne i programy operacyjne odnoszące się do usług edukacyjnych:	4
I.2. Regionalne dokumenty strategiczne i programy operacyjne odnoszące się do usług edukacyjnych	6
I.3. Strategia ....Gminy.....	7
III. Organizacja oświaty w gminie Olecko.....	8
IV. Identyfikacja obszarów priorytetowych. Diagnoza.....	8
V. Obszary rozwojowe	14
VI. Działania wspierające wysoką jakość usług edukacyjnych	15
VII. Wdrażanie (realizacja) działań wspierających wysoką jakość usług edukacyjnych.....	17

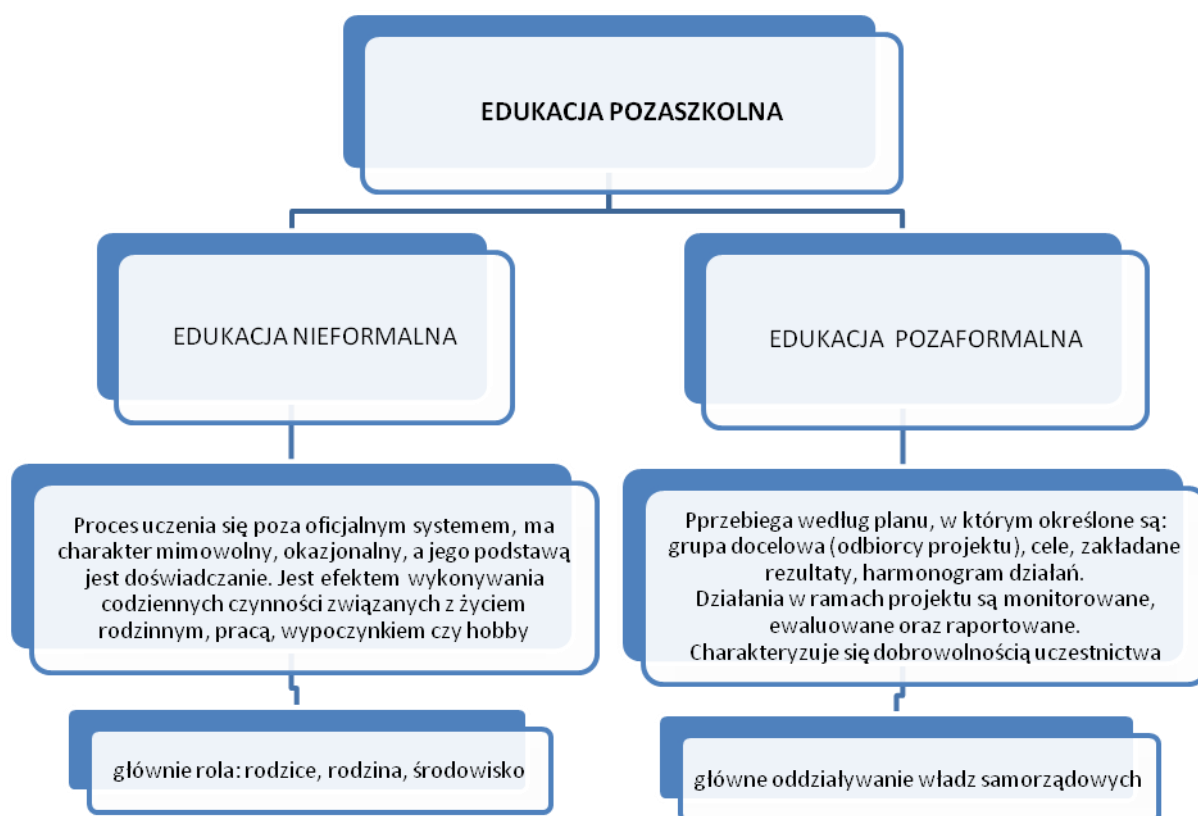
I. Wstęp

Nowoczesne postrzeganie usług edukacyjnych wymaga wzrostu innowacyjności nauczania, a także kreatywności i większej aktywności nauczycieli, rodziców oraz innych podmiotów świadczących usługi około edukacyjne.

Usługi edukacyjne rozumiane są jako zapewnienie społeczności oferty z zakresu edukacji formalnej i pozaformalnej, profesjonalnej kadry dydaktycznej, odpowiedniej infrastruktury w postaci placówek edukacyjnych, sal dydaktycznych, sprzętu technicznego.

W zakres tych usług w gminie wchodzi 4 podstawowe elementy tj.:

1. *Oferta edukacyjna formalna* – kierunki i profile kształcenia w formach szkolnych, tj.: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja;
2. *Oferta edukacyjna pozaszkolna: nieformalna i pozaformalna* – uczenie się przez całe życie, kształcenie ustawiczne;

3. *Placówki świadczące usługi około edukacyjne* – funkcjonujące podmioty na terenie gminy, w tym Regionalny Ośrodek Kultury w Olecku „Mazury Garbate” z biblioteką publiczną i izbą historyczną, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Biblioteka Pedagogiczna, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli;

4. *Baza* – np. wyposażenie sal lekcyjnych, infrastruktura edukacyjna, przyszkolne boiska sportowe.

Ważnym elementem jest współpraca międzysektorowa z organizacjami pozarządowymi, które w sposób oczywisty stanowią wartościowe zaplecze dla rozwoju usług edukacyjnych. Dzieje się to za sprawą włączania dzieci i młodzieży w projekty o charakterze obywatelskim, których walorem jest kształtowanie kompetencji kluczowych w czasie wolnym.

II. Podstawy konstrukcji programu - odniesienie do dokumentów strategicznych

Program Rozwoju Usług Edukacyjnych jest dokumentem odpowiadającym na potrzebę zaprogramowania działań w obszarze usług edukacyjnych, które wymagają poprawy jakości, skuteczności i dostępności, ze względu na swój istotny wpływ na komfort funkcjonowania społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży zamieszkujących Gminę Olecko w perspektywie ich dalszego rozwoju oraz odnalezienia się na rynku pracy w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

Program uwzględnia projektowanie działań pod kątem możliwego wsparcia oferowanego w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej do 2020 roku oraz pozostałych źródeł finansowania zewnętrznego, jest komplementarny z innymi dokumentami strategicznymi odnoszącymi się do świadczenia usług edukacyjnych a także wskazuje cele, wpisujące się w dokumenty wyższego rzędu i wyznaczające obszary rozwojowe.

I.1. Krajowe dokumenty strategiczne i programy operacyjne odnoszące się do usług edukacyjnych:

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Program Rozwoju Usług Edukacyjnych jest komplementarny z dokumentem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, który tworzy główne ramy rozwojowe dla budowania wysokiej jakości kapitału ludzkiego na każdym etapie życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości. Wysoka jakość kształcenia ma znaczenie przy dokonywaniu życiowych wyborów, które przekładają się na jakość życia obecnego i w przyszłości oraz osiągnięcie wyższego poziomu nowoczesności i innowacyjności polskiej gospodarki. Cele zawarte w tym dokumencie wspierają także osiągnięcie celów postawionych na poziomie dokumentu strategicznego Unii Europejskiej „Europa 2020”, wśród których istotne jest skoncentrowanie działań zmierzających m.in. do ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki – począwszy od wieku przedszkolnego do zakończenia kształcenia w szkołach wszystkich typów, stosowanie wczesnej interwencji – w odniesieniu do dzieci, które potencjalnie

mogą być bardziej narażone na to zjawisko. Spójność Programu Usług Edukacyjnych z przytaczanym dokumentem strategicznym widoczna jest na poziomie poniższych celów szczegółowych oraz w wybranych kierunkach interwencji:

Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia.

Kierunki interwencji m.in.:

- Rozwój form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3;

Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.

Kierunki interwencji:

- Upowszechnienie dostępu do opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3;
- Upowszechnienie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz usług wspierających uczestnictwo dzieci w tej formie edukacji;

Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli:

- Poprawa dostępności i jakości wczesnej edukacji, w szczególności na terenach wiejskich oraz zorientowanie jej na wspieranie, a nie zastępowanie rodziców;
- Szersze otwarcie szkół na współpracę z rodzicami i otoczeniem społecznym, zapewnianie w szkołach zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego otoczenia.
- Rozwijanie dodatkowych zajęć edukacyjnych uzupełniających edukację szkolną, rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów oraz wspomagających rodziców w wychowaniu;
- Poprawa jakości kształcenia i szkolenia oraz rozwój kreatywności i innowacyjności osób uczących się (zindywidualizowanie i odschematyzowanie kształcenia, ukierunkowanie kształcenia i szkolenia na zdobywanie kompetencji kluczowych i umiejętności współpracy);
- Poprawa jakości kształcenia i szkolenia nauczycieli oraz innych osób nauczających, w tym zwiększenie społecznego prestiżu i konkurencyjności ich zawodu;
- Rozszerzanie stosowania narzędzi cyfrowych w kształceniu i szkoleniu;
- Rozwijanie poradnictwa edukacyjno-zawodowego ułatwiającego poruszanie się wśród zindywidualizowanych ofert kształcenia i szkolenia;

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Program Usług Edukacyjnych świadczonych przez Gminę Olecko w swych zapisach zgodny jest z założeniami zawartymi w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020. Komplementarność zapisów dotyczy w szczególności **Osi Priorytetowej II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji**; Priorytet Inwestycyjny: 10.I. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia. W ramach tego priorytetu wskazano na następujące cele szczegółowe:

1. *Poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia*

2. *Zwiększenie wykorzystania przez szkoły i placówki zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia).*

I.2. Regionalne dokumenty strategiczne i programy operacyjne odnoszące się do usług edukacyjnych

Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2030

Głównym celem Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2030 roku jest zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie. Spośród wskazanych w tym dokumencie celów strategicznych, zapisy zawarte w Strategii Usług Edukacyjnych spójne są z celem *Spółczesność* stawiającym na poprawę jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki. Jako kluczowe kierunki działań wskazano m.in.:

- Aktywizacja kapitału ludzkiego i społecznego;
- Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej, w tym upowszechnienie opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego;

- Wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym zwiększenie dostępności usług oświatowych na obszarach wiejskich, tworzenie warunków materialnych i organizacyjnych służących wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży wiejskiej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

W RPO jedna z wybranych Osi Priorytetowych *Kadry dla gospodarki*, dotyczy bezpośrednio działań służących zapewnieniu wysokiej jakości, dostępności i efektywności usług edukacyjnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Wśród wyróżnionych celów szczegółowych wskazano *Zwiększenie dostępności i jakości edukacji przedszkolnej w województwie warmińsko-mazurskim*, w tym w szczególności: upowszechnianie i wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej; wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów); wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wsparcie szkół i placówek dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży; wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli, w tym w szczególności rozwijanie przez nich umiejętności korzystania z nowych technologii i nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Realizacja innego wskazanego celu *Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwój zindywidualizowanego podejścia do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* umożliwi lepszą jakość kształcenia ogólnego poprzez tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego, stosowanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, jak również zapewnienia zindywidualizowanego podejścia do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, co przełoży się na wzrost poziomu ich kompetencji kluczowych.

Tym samym realizacja zapisów zawartych w Programie Usług Edukacyjnych, które są komplementarne do założeń zawartych w Regionalnym Programie Operacyjnym, będzie wprost przyczyniała się do osiągnięcia postawionych celów i pożądanych zmian w zakresie usług edukacyjnych.

I.3. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Olecko do roku 2025

Program Rozwoju Usług Edukacyjnych jest uzupełnieniem działań zawartych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Olecko do roku 2025, która stawia wyzwanie dla nowoczesnej edukacji również na poziomie przedszkolnym, szkoły podstawowej i gimnazjum. Rozwój gospodarki w gminie wymaga działań edukacyjnych skierowanych na rozwój kompetencji, w szczególności w zakresie matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych, języków obcych, a także na rozwój kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości. Oferta wysokiej jakości szkół jest również ważnym czynnikiem budującym klimat przedsiębiorczości.

III. Organizacja oświaty w gminie Olecko

Bazą do nakreślenia kontekstu usług edukacyjnych (oraz poniższych wniosków analitycznych) są ogólnodostępne dane statystyczne, dokonana synteza raportów, sprawozdań w zakresie danych ilościowych i jakościowych, które pozwoliły określić natężenie zidentyfikowanych kwestii problemowych.

W strukturze organizacyjnej gminnej oświaty znajdują się:

- 1) placówki przedszkolne:
  - a) przedszkole (1 miejskie),
  - b) oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (12),
  - c) zespoły wychowania przedszkolnego (3 – przy szkołach na terenie wiejskim),
- 2) szkoły podstawowe (6), w tym 3 na terenie miasta i 3 na terenie wiejskim gminy,
- 3) gimnazja (5), w tym 2 na terenie miasta i 3 na terenie wiejskim gminy.

Szkoły ponadgimnazjalne (w tym szkoły specjalne), szkoły dla dorosłych, poradnia psychologiczno-pedagogiczna prowadzone są przez Powiat Olecki.

Ważną rolę w gminnym systemie oświatowym odgrywają przedszkola i szkoły niepubliczne. Uzupełniają one ofertę oświaty samorządowej, zwłaszcza na poziomie przedszkolnym. Ogółem w roku szkolnym 2014/2015 w Gminie Olecko funkcjonowały następujące niepubliczne placówki: 4 przedszkola, 1 szkoła podstawowa i 1 gimnazjum. Liczne zadania edukacyjne na rzecz dzieci i młodzieży wykonują również inne jednostki, m.in. dwa niepubliczne żłobki, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Regionalny Ośrodek Kultury z izbą historyczną, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Środowiskowy Dom Samopomocy), Warsztat Terapii Zajęciowej, świetlice wiejskie, szkoła muzyczna, dla której organem prowadzącym jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

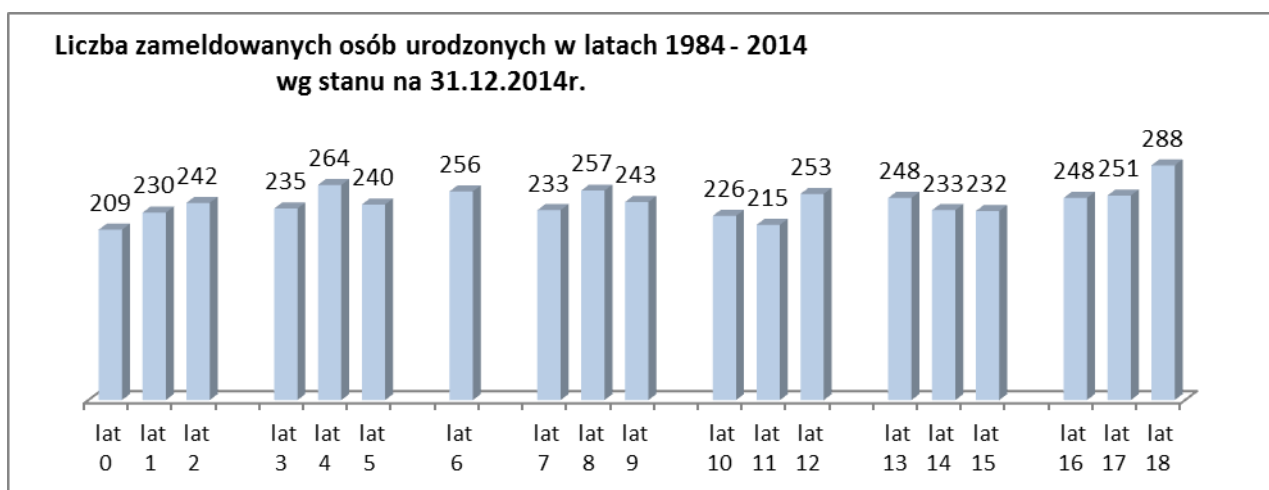
IV. Identyfikacja obszarów priorytetowych. Diagnoza

Dzieci i młodzież w gminie

W szkołach prowadzonych przez Gminę Olecko w roku szkolnym 2014/2015 uczyło się 1463 uczniów w szkołach podstawowych i 607 - w gimnazjach, w tym uczniów niepełnosprawnych odpowiednio 28 (1,9% ogółu uczniów w SP) i 15 (2,5% uczniów w Gim.).

Nie odnotowuje się znacznych różnic w ilości uczniów w poszczególnych rocznikach dzieci i młodzieży.

wykres 1- Liczba zameldowanych osób urodzonych w latach 1984 - 2014 wg stanu na 31.12.2014r.

Liczba osób zameldowanych na terenie Gminy Olecko nie jest tożsama z liczbą osób faktycznie zamieszkałych, tym samym liczbą uczniów w przedszkolach oraz szkołach. Występuje dość duża migracja rodzin. Powodem tego stanu rzeczy jest m.in.: poszukiwanie pracy, zmiana sytuacji życiowej. Migracja następuje w różnych kierunkach: ze wsi do miasta, z miasta na wieś, wyjazdy do dużych miast, za granicę. Nie ma danych na temat liczby mieszkańców zamieszkałych na terenie Gminy Olecko.

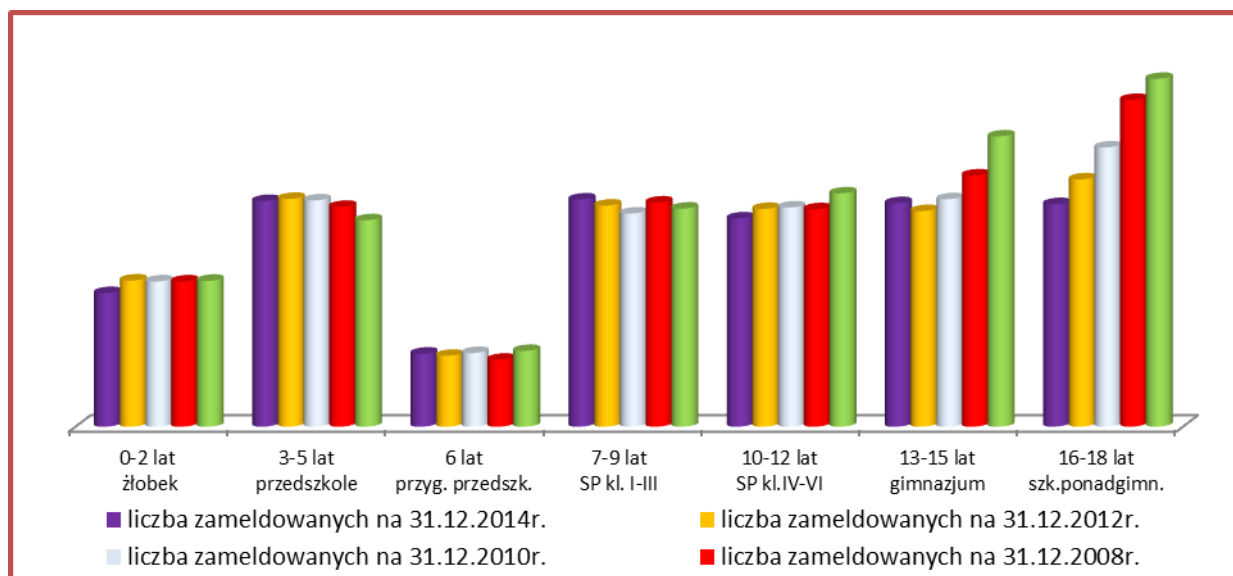
Zmiany demograficzne w edukacji w latach 2006 - 2014

Uwarunkowania demograficzne mają istotny wpływ na politykę edukacyjną. Najbardziej oczywistą ich konsekwencją jest spadek liczby dzieci i młodzieży w szkołach.

Tabela 1. Liczebność roczników dzieci i młodzieży w Gminie Olecko wg grup wiekowych

grupa wiekowa	liczba zameldowanych na 31.12.2014r.	liczba zameldowanych na 31.12.2012r.	liczba zameldowanych na 31.12.2010r.	liczba zameldowanych na 31.12.2008r.	liczba zameldowanych na 31.12.2006r.
0-2 lat żłobek	439	480	477	477	479
3-5 lat przedszkole	741	748	743	722	678
6 lat przyg. przedszk.	240	233	242	220	249
7-9 lat SP kl. I-III	746	726	700	736	716
10-12 lat SP kl.IV-VI	684	715	720	714	766
13-15 lat gimnazjum	734	708	747	825	953
16-18 lat szk.ponadgimn.	731	812	917	1073	1142

wykres 2- Liczebność roczników dzieci i młodzieży w Gminie Olecko wg grup wiekowych

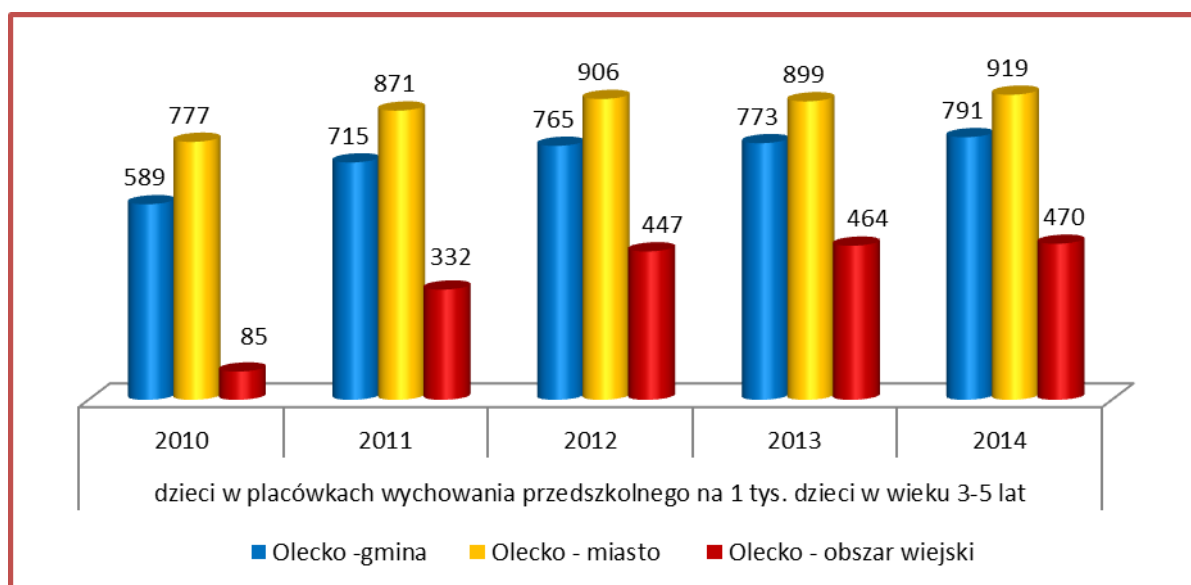

W poszczególnych latach zauważa się największe zróżnicowanie ilościowe zameldowanych osób w grupie 16–18-latków, następnie 13–15-latków. W pozostałych grupach wiekowych ilość osób jest w miarę stabilna.

Gmina Olecko charakteryzuje się umiarkowanym stopniem zaspokojenia potrzeb ludności w zakresie usług edukacyjnych. Cechuje go bardzo niski stopień dostępności do placówek opieki nad dziećmi do 3 lat. 2 niepubliczne żłobki w 2014r. oferowały 30 miejsc - odsetek dzieci objętych w gminie opieką w żłobkach wynosił 4,4% [dane Urzędu Statystycznego]. W 2015r. liczba oferowanych miejsc zwiększyła się o 15.

Równocześnie pomimo bardzo wyraźnej poprawy dostępności do wychowania przedszkolnego, jaki nastąpił w gminie Olecko w latach 2010 – 2014, jej poziom ciągle należy ocenić jako niewystarczający (w 2014 roku wychowaniem przedszkolnym w gminie Olecko objętych było 79% dzieci w wieku 3 – 5 lat).

wykras 3 – Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3 – 5 lat

Za mocną stroną Gminy Olecko w sferze usług edukacyjnych bez wątpienia należy uznać stałą poprawę jakości kształcenia na poziomie podstawowym oraz gimnazjalnym, przejawiającą się m.in. przyrostem, w latach 2009 – 2014, ilości komputerów z dostępem do Internetu przeznaczonych do użytku uczniów w szkołach podstawowych [wg dostępnych danych statystycznych - w 2012r. w Gminie Olecko na 1 komputer z dostępem do Internetu przypadało 13,17 uczniów szkół podstawowych i 10,13 uczniów gimnazjów; w 2015r. - przypuszczalny wzrost wskaźników [brak danych statystycznych]. Istotnym wskaźnikiem atrakcyjności lokalnego rynku usług edukacyjnych jest szeroka oferta skierowana do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, tj. funkcjonowanie klas terapeutycznych, oddziałów sportowych, realizacja innowacji programowo-organizacyjnych w części szkół, m.in. z zakresu edukacji medialnej, matematyczno-przyrodniczej, językowej, co przekłada się na sukcesy edukacyjne tej grupy uczniów (stale zwiększająca się liczba laureatów i finalistów olimpiad, konkursów, zawodów). Uczniowie na poziomie gimnazjum mają możliwość wyboru nauki języka obcego, aby zapewnić ciągłość i efektywność sprawnego posługiwania się językiem na poziomie komunikatywnym. Sprawność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i wdrażanie miękkich i twardych projektów z różnorodnych programów wpływa również znacząco na podnoszenie jakości edukacji w gminie.

Uczniowie Gminy Olecko uzyskują średnie wyniki ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego na tle województwa warmińsko-mazurskiego oraz podregionu ełckiego (subregionu).

Wdrożenie działań zawartych w Programie ma doprowadzić do podniesienia świadczonych usług edukacyjnych w perspektywie do 2020r. i dalej.

Wśród mocnych stron Gminy Olecko w zakresie usług edukacyjnych należy wskazać wysoki udział nakładów finansowych na oświatę oraz wychowanie w wydatkach budżetowych ogółem.

Jakościowa analiza usług edukacyjnych koncentrowała się na ocenie trzech podstawowych kryteriów tj.: dostępności zróżnicowanej oferty edukacyjnej, dostępności komunikacyjnej placówek oświatowych, jakości świadczonych usług edukacyjnych, w tym: jakości nauczania, kompetencji kadry pedagogicznej, jakości i stanu bazy, infrastruktury szkolnej i wyposażenia.

Do głównych problemów Gminy Olecko, które uniemożliwiają pełne bądź właściwe wykorzystanie zasobów materialnych i niematerialnych należy:

- 1) niezadawalająca jakość części oferty edukacyjnej:
  - a) zbyt duże nastawienie szkół na ocenianie zewnętrzne, z pominięciem rozwoju ucznia,
  - b) przekazywanie wiedzy uczniom przy niewystarczającym kształtowaniu umiejętności,
  - c) niewystarczające wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych w pracy dydaktycznej szkoły,
  - d) zbyt niski poziom edukacji kulturalnej i artystycznej w szkołach,
  - e) niewystarczający stopień wspierania przez szkołę postaw prozdrowotnych uczniów;
- 2) nierówność w edukacji:
  - a) nierównomierność sieci przedszkolnej i pozaszkolnej w relacji miasto – wieś,
  - b) nierówności społeczne – znaczący wpływ statusu ekonomiczno-społecznego rodzin na efekty procesu edukacji;
- 3) niewystarczające uspołecznienie edukacji:
  - a) niezadawalający udział szkół w rozwijaniu umiejętności uczniów w zakresie samorządności, aktywności obywatelskiej i współdziałania,
  - b) niezadawalający poziom włączania rodziców w życie szkoły,
  - c) niewystarczająca rola szkoły jako ośrodka lokalnej aktywności;
- 4) bariery rozwoju kadr pedagogicznych i społecznych:
  - a) obawy nauczycieli przed wprowadzaniem nowych technologii informacyjnych,
  - b) utrwalone nawyki pracy z uczniami, strach (obawa) przed wprowadzaniem zmian;
- 5) wpływ sytuacji ekonomiczno-finansowej na edukację:
  - a) niewystarczające środki finansowe gminy na rozwój oświaty,
  - b) niewystarczający poziom nakładów na wyposażenie jednostek oświatowych,
  - c) trudności w pozyskiwaniu środków finansowych na inwestycje, modernizację i remonty gminnych placówek oświatowych.

Identyfikacja słabych stron systemu świadczenia usług edukacyjnych przyniosła następujące wnioski:

1. Zbyt niski poziom uczestnictwa dzieci 3- 4-letnich w edukacji, niewielka liczba miejsc w żłobkach;
2. W szkołach podstawowych i gimnazjach nadal większe znaczenie odgrywa nauczanie, które koncentruje się na zapamiętywaniu (faktów, algorytmów postępowania), a nie rozwijaniu umiejętności przydatnych na współczesnym rynku pracy oraz w procesie uczenia się i nabywaniu nowych umiejętności przez okres całego życia;
3. Utrwalony tradycyjny model pracy nauczyciela z grupą uczniów w systemie klasowo -lekcyjnym w małym stopniu sprzyja indywidualizacji procesu kształcenia;
4. Oferta kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych nie pozwala na w pełni satysfakcjonujący wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej;
5. Wysokie koszty uczestnictwa lub mało atrakcyjna oferta bezkosztowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (zagospodarowanie czasu wolnego);
6. Ograniczony dostęp do kadry specjalistycznej w szkołach gminnych – pedagodzy, psychologodzy, doradcy edukacyjno-zawodowi;
7. Nie w pełni wykorzystany potencjał dzieci i młodzieży w procesie kształcenia;
8. Mała skuteczność kształtowania postaw przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży;
9. Niski poziom zaangażowania przedszkoli i szkół we współpracę z organizacjami pozarządowymi i pozostałymi podmiotami;
10. Zbyt niski poziom opieki pozalekcyjnej na drugim i trzecim etapie edukacyjnym;
11. Typowy model spędzania czasu wolnego ograniczający wiele rodzajów aktywności (w tym aktywność fizyczną, kulturalną, społeczną), które mogłyby przyczyniać się do wzrostu potencjału zdrowotnego i intelektualnego wśród dzieci i młodzieży;
12. Poziom infrastruktury edukacyjnej jest zróżnicowany na terenie gminy. W celu jego poprawy konieczne jest podjęcie prac inwestycyjnych i modernizacyjnych, choćby w zakresie przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, czy rozbudowy zaplecza sportowego, utworzenia pracowni językowych, sal zajęć twórczych, laboratoryjnych, warsztatowych;
13. Zbyt mała baza lokalowa dotycząca pozaformalnych usług edukacyjnych.

Mocne strony usług edukacyjnych to m.in.:

1. Bezpieczeństwo w szkołach - małe szkoły to małe społeczności dające większą rozpoznawalność pomiędzy środowiskiem nauczycieli i uczniów – brak anonimowości;
2. Wzrost wydatków budżetowych na oświatę oraz wychowanie w latach 2010 – 2014 gminy;
3. Wykorzystanie środków UE na podnoszenie jakości i atrakcyjności kształcenia oraz promowania uczenia się przez całe życie (dodatkowe zajęcia, doposażenie, wymiana międzynarodowa itp.);
4. Rozwijająca się oferta edukacji pozaformalnej;
5. Próby wdrażania innowacji programowo-organizacyjnych.

V. Obszary rozwojowe

Do jednych z kluczowych działań rozwoju usług edukacyjnych w Gminie Olecko należy umożliwienie dokonania zmian w obszarze godzenia życia zawodowego z życiem prywatnym rodziców (opiekunów) dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Zmiany te miałyby nastąpić m.in. poprzez zwiększenie ilości miejsc w żłobkach i placówkach przedszkolnych oraz poszerzenie zakresu czasowego opieki nad najmłodszymi. Za priorytetowe należy uznać także kontynuację oraz wzbogacenie innowacyjnej oferty kształcenia i wychowania, dzięki uruchomieniu dodatkowych zajęć edukacyjnych na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnym kształtujących kompetencje kluczowe (głównie w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, informatycznych, języków obcych) oraz umożliwiające rozwój kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości, przy wykorzystaniu technologii informatyczno-komunikacyjnych.

Cel główny:

Doskonalenie jakości usług edukacyjnych

Cel szczegółowe:

Zwiększenie dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie oraz modernizacja świadczonych usług.

Za priorytetowe działania w latach 2015-2020 uznać należy:

- 1) wspieranie rozwoju małego dziecka, w tym upowszechnianie różnych form edukacji przedszkolnej,
- 2) stałe podnoszenie jakości kształcenia w szkołach,
- 3) stwarzanie warunków do rozwoju talentów i zainteresowań uczniów,
- 4) przeciwdziałanie wszelkiemu wykluczeniu społecznemu,
- 5) tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska wychowawczego w szkołach,

- 6) wzmocnienie obywatelskiego wymiaru edukacji,
- 7) szersze wykorzystanie nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu,
- 8) rozwój współpracy ze społecznymi partnerami edukacji.

VI. Działania wspierające wysoką jakość usług edukacyjnych

Realizacja priorytetowych działań nastąpi poprzez:

1. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i wychowania

- 1) podnoszenie jakości edukacji najmłodszych dzieci,
- 2) zapewnianie dzieciom i młodzieży równego dostępu do edukacji uwzględniającego zróżnicowanie statusu społeczno-ekonomicznego ich rodzin,
- 3) wdrożenie mechanizmów odkrywania, kształtowania oraz wspierania zdolności i talentów uczniów,
- 4) tworzenie warunków do modelu pracy szkoły nastawionej na indywidualizację kształcenia rozumianego jako zainteresowanie potrzebami każdego ucznia,
- 5) rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów,
- 6) rozwijanie umiejętności komunikowania się dzieci i młodzieży w językach obcych, w tym współpraca szkół gminnych na szczeblu krajowym i międzynarodowym,
- 7) rozwijanie kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży,
- 8) tworzenie warunków do rozwoju kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości,
- 9) wspieranie innowacyjnych i nowatorskich rozwiązań programowo-organizacyjnych w procesie kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem języków obcych, przedsiębiorczości, edukacji matematyczno - przyrodniczej, medialnej,
- 10) wzmocnienie kompetencji społecznych i obywatelskich dzieci i młodzieży,
- 11) zapewnianie edukacyjnego wsparcia dzieci i młodzieży zagrożonej każdym wykluczeniem społecznym.

2. Wspieranie innowacyjnych działań nauczyciela w procesie edukacyjnym oraz wzmocnienie jego roli w kreowaniu kapitału ludzkiego i społecznego

- 1) tworzenie ofert wsparcia dla najlepszych nauczycieli i dyrektorów innowatorów,
- 2) wspieranie samokształcenia nauczycieli i dyrektorów z wykorzystaniem Internetu rozwijanie umiejętności posługiwania się językami obcymi,
- 3) rozwijanie współpracy i mobilności nauczycieli,
- 4) podnoszenie umiejętności współpracy z partnerami społecznymi,

3. Modernizacja i cyfryzacja gminnych jednostek oświatowych oraz modyfikacja sieci szkolnej

- 1) modernizowanie infrastruktury i wyposażenia dydaktycznego szkół,

- 2) wykorzystanie technologii informacyjno - komunikacyjnych w procesie nauczania i wychowania oraz zarządzaniu szkołą,
- 3) modyfikacja sieci szkolnej uwzględniająca sytuację demograficzną.

4. Zwiększenie roli edukacji pozaszkolnej

- 1) promowanie najlepszych ofert edukacji pozaszkolnej,
- 2) promowanie edukacji nieformalnej i pozaformalnej,
- 3) wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w procesie edukacji,
- 4) wspieranie rodziców małych dzieci w roli wychowawców i pierwszych nauczycieli,
- 5) tworzenie na terenie gminy przestrzeni publicznych przyjaznych dla dzieci i młodzieży,
- 6) wspierania współpracy szkół z placówkami edukacji pozaszkolnej, kultury oraz sportu i rekreacji.

5. Wykorzystanie zasobów edukacji pozaszkolnej do kształtowania wrażliwości kulturalnej

- 1) stworzenie warunków do uczestnictwa w kulturze,
- 2) rozwój oferty edukacji międzykulturowej,
- 3) budowanie powiązań szkół z placówkami edukacji pozaszkolnej, instytucją kultury i organizacjami pozarządowymi,
- 4) tworzenie ofert zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- 5) budowanie przyjaznego środowiska do kształtowania postaw prozdrowotnych, w tym podejmowanie skutecznych działań wychowawczych i profilaktycznych zmierzających do ograniczenia zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, zachowań żywieniowych, aktywności fizycznej,
- 6) rozwijanie systemu doradztwa zawodowego,
- 7) wspieranie innowacyjnych projektów młodzieżowych realizowanych w środowiskach lokalnych.

6. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej

O jakości kształcenia, poza programem edukacyjnym, decydują warunki, w jakich ma miejsce proces nauczania, jak również dostępne pomoce naukowe i sprzęt informatyczno-multimedialny. Zgodnie z tym, zakłada się:

- 1) doskonalenie stanu technicznego bazy oświatowej oraz doposażenie placówek oświatowych na terenie gminy Olecko w nowoczesne pomoce dydaktyczne, usprawniające proces kształcenia,
- 2) wspieranie szkół w zakresie zakupu i utrzymywania aktualności sprzętu i aplikacji komputerowych,
- 3) inwestowanie w podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli, aby nowoczesny sprzęt mógł być wykorzystywany zgodnie ze swymi możliwościami,

4) inicjowanie działań (likwidacja barier architektonicznych) powodujących sprawniejsze działanie osób niepełnosprawnych w celu zwiększania dostępności do usług publicznych, w tym edukacyjnych.

7. Wsparcie rodziców poprzez upowszechnianie usług wczesnej opieki nad małymi dziećmi w wieku do lat 3.

Zapewnienie łatwego dostępu do instytucjonalnej opieki nad małym dzieckiem (żłobki, kluby dziecięce, dzienny opiekun, niania) jest działaniem zmierzającym do wzrostu poziomu diety przy utrzymaniu wysokiej aktywności zawodowej rodziców. Działanie to pozwala uwolnić rezerwy zasobów pracy, które obecnie są zaangażowane w rodzinną opiekę nad dziećmi (nie tylko rodzice, ale i osoby starsze, które z tego względu mogą przedwcześnie opuszczać rynek pracy), daje szanse realizowania od najwcześniejszych lat ścieżki edukacyjnej, co stwarza szanse wyrównywania deficytów wynikających z różnic w zamożności rodziców. Pozwala też zachować odpowiednie, wysokie, standardy opieki.

VII. Wdrażanie (realizacja) działań wspierających wysoką jakość usług edukacyjnych

W dobie dynamicznie zachodzących zmian cywilizacyjnych edukacja jest postrzegana jako najważniejsza inwestycja w przyszłość. W najbliższych latach rozwój edukacji traktowany jest w sposób integralny, realizujący koncepcję uczenia się przez całe życie, zaczynając od najmłodszych mieszkańców.

W efekcie działań prowadzonych w ramach niniejszego Programu Usług Edukacyjnych nastąpi:

- 1) upowszechnienie dostępu oraz poprawę jakości nauczania poprzez nastawienie na niwelowanie deficytów oraz rozpoznawanie i wspieranie indywidualnych zdolności uczniów, a także stworzenie efektywnego systemu przejścia z edukacji do zatrudnienia,
- 2) wspieranie rozwoju zainteresowań, zdolności i talentów uczniów,
- 3) rozwoju kompetencji kluczowych (nauki ścisłe, np.: ICT, matematyczno-przyrodnicze i języki obce),
- 4) upowszechnianie na wszystkich poziomach metod nauczania promujących budowanie postaw współpracy, komunikacji, kreatywności i innowacyjności,
- 5) rozwój kompetencji obywatelskich, medialnych i kulturowych,
- 6) rozwój edukacji pozaformalnej i uczenie się przez całe życie, otwarcie dla chętnych w każdym wieku, niezależnie od sytuacji społeczno-ekonomicznej, nakierowane na rozwój kompetencji oraz nastawione na zapobieganie nowym typom wykluczenia społecznego (np. wykluczenie cyfrowe),

- 7) zapewnienie młodym ludziom swobodny dostęp do wiedzy, motywowanie ich do podejmowania samodzielnych działań w ramach dostępnych możliwości kształcenia,
- 8) przygotowanie dyrektorów gminnych placówek oświatowych do budowania i prowadzenia szkoły efektywnej - wzrost nakładów finansowych na kształcenie pojedynczego ucznia winien przekładać się na poprawę efektów kształcenia,
- 9) poprawa wyników kształcenia,
- 10) zwiększenie u uczniów umiejętności komunikowania się, w tym w językach obcych,
- 11) powszechne stosowanie mechanizmów indywidualizacji kształcenia,
- 12) stworzenie platformy współpracy różnych środowisk edukacyjnych w zakresie kształcenia i wychowania.

Równocześnie Program Rozwoju Edukacji będzie podstawą do tworzenia efektywnego modelu zarządzania jakością oświaty w gminie oraz szkole. Dzięki jego zastosowaniu dojdzie do poprawy jakości i dostępności usług publicznych w zakresie edukacji.

UZASADNIENIE

Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Usług Edukacyjnych w Gminie Olecko na lata 2015-2020 jest dokumentem odpowiadającym na potrzebę zaprogramowania działań w obszarze usług edukacyjnych, które w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, wymagają poprawy jakości, skuteczności i dostępności. Proponowany *Program* uwzględnia projektowanie działań pod kątem możliwego wsparcia oferowanego w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej do 2020 roku oraz pozostałych źródeł finansowania zewnętrznego, jest komplementarny z innymi dokumentami strategicznymi odnoszącymi się do świadczenia usług edukacyjnych a także wskazuje cele, wpisujące się w dokumenty wyższego rzędu i wyznaczające obszary rozwojowe.

Dokument został przygotowany w oparciu o analizę dokumentów strategicznych, raporty i opracowania publicznych instytucji oraz dokumenty dostępne w Wydziale Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Olecku.

Działania opisane w *Programie* w sposób istotny będą miały wpływ na komfort funkcjonowania społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży zamieszkujących Gminę Olecko, w perspektywie ich dalszego rozwoju oraz odnalezienia się na rynku pracy.